

Buitenlandexcursie Frankfurt

Bouwnetwerk.net

27-29 september 2024

Inhoudsopgave

5	Praktische informatie
7	Overzicht Programma
8	Kaarten <KLIK> op de titels
13	Dagschema's Programma
17	Programma info Vrijdag
16	Programma info Zaterdag
18	Programma info Zondag

Klik [HIER](#) voor onze Spotify playlist *BNW naar Frankfurt am Main 2024*.

Dit boekje is alleen voor intern gebruik en mag niet verder verspreid worden.

Deelnemers - 1/2

Antoinette van
Heijningen
+31 6 34 19 56 65

Barbara
Dirks
+31 6 54 64 77 38

Carin van der
Wal
+31 6 21 53 42 14

Carmen
Dirks
+31 6 52 87 61 74

Claartje
Rakestraw
+31 6 22 07 49 50

Corinne
Schrauwen
+31 6 26 05 08 00

Dieuwerke
Spaans
+31 6 57 08 88 05

Eveline
Vinkenburg
+31 6 34 86 12 92

Gyana
Bindo
+31 6 19 59 83 78

Heleen
Geerligs
+31 6 39 83 96 68

Helma
Ubels
+31 6 27 39 94 28

Hester
Wessels
+31 6 29 00 40 46

Inez
Ligtoet
+31 6 54 76 20 14

Jacqueline
Knudsen
+31 6 48 24 16 66

Jennifer
Maier
+31 6 27 34 58 08

Joosje van
Geest
+31 6 44 19 26 14

Deelnemers - 2/2

Lizet
Keijzers
+31 6 49 87 97 41

Lucia
Hazenberg
+31 6 50 45 38 22

Maartje van den
Berg
+31 6 53 50 12 60

Manon
Witbraad
+31 6 49 63 75 06

Marjon
Mors
+31 6 20 61 37 68

Michèle de
Ruiter
+31 6 12 70 67 50

Miriam
Dallinga
+31 6 81 85 25 34

Mona
Rademaker
+31 6 50 22 31 70

Monice
Janson
+31 6 10 73 82 04

Petra
Reijntjes
+31 6 21 86 64 13

Sara
Caris
+31 6 40 72 03 29

Sophie
Valla
+31 6 40 78 05 63

Suzanne
Groenewold-Stengs
+31 6 53 79 40 71

Tanja
Lamers
+31 6 33 31 08 21

Tanja van der
Knoop
+31 6 15 05 05 20

Thera
Verdam
+31 6 11 51 07 80

Praktische informatie

Welkom!

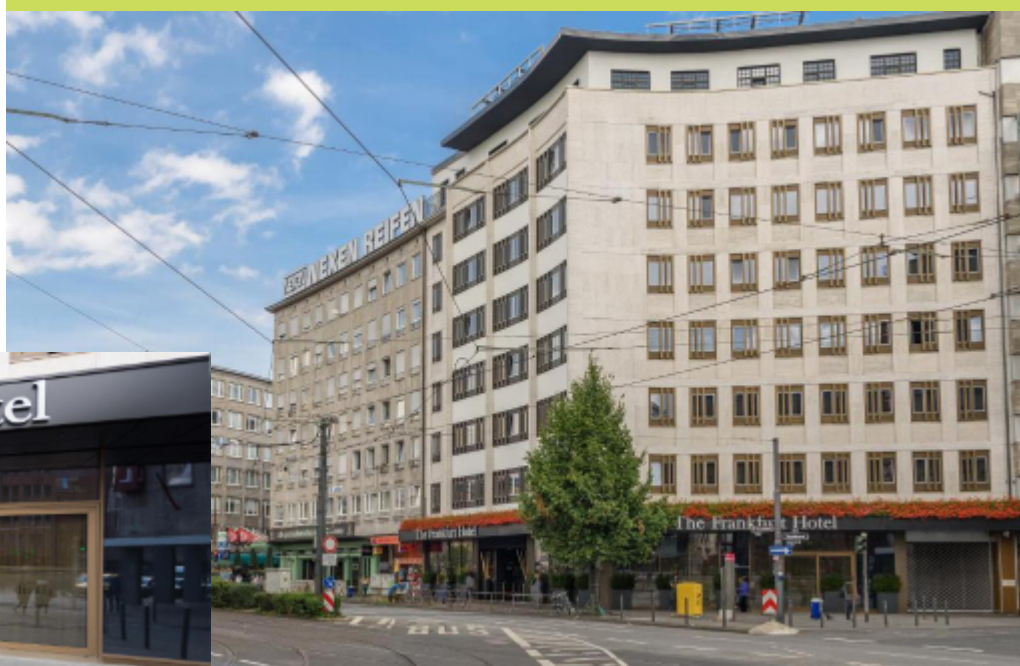
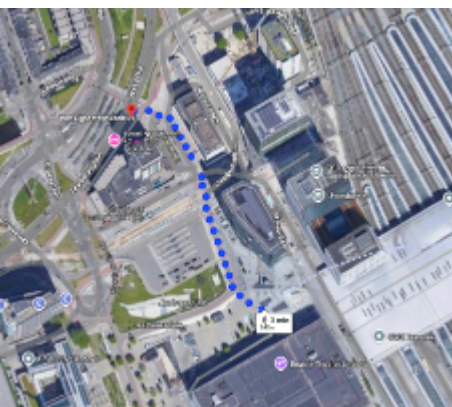
Dit jaar reizen we met 32 Bouwnetwerksters een weekend af naar Frankfurt! Het kloppend hart in het financieel zakelijk centrum van Europa, met ontzettend veel hoge wolkenkrabbers. Maar ook zeer bijzondere na-oorlogse stedenbouwkundige ontwikkelingen én alleroudste gebieden met romantische vakwerkhuizen. Samen gaan we op ontdekkingstocht door deze tijdslagen van de geschiedenis van FaM!

Vervoer en accommodatie

Touringcar BAK Alkmaar
27/9 heenreis om 7.00 uur vanaf UTR CS
29/9 terugreis om 21.00 uur aankomst UTR CS

Opstapadres: Flixbus halte - van Sijpesteijnkade thv. Jaarbeursplein 24, direct achter NH Hotel vanaf westzijde Utrecht NS station (Jaarbeurszijde)

The Frankfurt Hotel
Am Hauptbahnhof 2
60329 Frankfurt am Main
www.the-frankfurt.com

Praktische informatie

Wat neem je mee?

- Paspoort/ ID kaart
- Een lunchpakketje voor vrijdag in de bus
- Comfortabele wandelschoenen
- Een outfit met een broek (geen rok) voor het bouwplaatsbezoek op zaterdag
- Bouwhelm en bouwschoenen voor het bezoek aan de bouwplaats
- Een rugzak om mee te wandelen
- Een waterfles en paar snacks voor in je rugzak
- Regenjas en/of paraplu (we gaan niet fietsen)

Contactgegevens organisatie

Claartje Rakestraw	+31 6 22 07 49 50
Corinne Schrauwen	+31 6 26 05 08 00
Dieuwerke Spaans	+31 6 57 08 88 05
Gyana Bindo	+31 6 19 59 83 78
Jennifer Maier	+31 6 27 34 58 08

Bestuur

Barbara Dirks	+31 6 54 64 77 38
Manon Witbraad	+31 6 49 63 75 06
Sophie Valla	+31 6 40 78 05 63

Overzicht programma

Vrijdag 27-9

We vertrekken vroeg met de touringcar vanaf Utrecht Centraal en komen rond half 1 aan bij het hotel in Frankfurt. Daar geven we alvast onze bagage af. 's Middags krijgen we een rondleiding door het centrum en horen we de geschiedenis van Frankfurt van de stadsgids. Hierna is er gelegenheid om in te checken en op te frissen in het hotel alvorens we gaan dineren.

Zaterdag 28-9

's Ochtends krijgen we een rondleiding op de bouwplaats van de Central Business Tower. Hierna brengen we onze PBM's terug naar het hotel, eten een snack en starten we onze stadswandeling via Westhafen. We lunchen in een prachtig museum, waarna we onze stadswandeling vervolgen op de universiteitscampus van Goethe. Deze eindigt in het restaurant of met wat vrije tijd (neem evt. een ander shirt en opfris mee).

Zondag 29-9

Na het uitchecken vertrekken we met de touringcar naar de wijk Römerstadt. Hier krijgen we een rondleiding en bezoeken we het Mayhaus. Na een warme lunch reizen we 's middags terug naar Nederland met onderweg een snelle snack tussenstop.

Introductie Frankfurt

"Frank Ford aan de Main" is de dichtstbevolkte stad in de Duitse deelstaat Hessen. Met 773.068 inwoners in 2022 is het de vijfde meest bevolkte stad van Duitsland. Gelegen in het voorland van de Taunus aan de gelijknamige Main, vormt het een aaneengesloten agglomeratie met Offenbach am Main; dit stedelijk gebied heeft ruim 2,7 miljoen inwoners. De stad is het hart van de grotere metropoolregio Rijn-Main, welke ruim 5,8 miljoen inwoners telt en na het Rijn-Ruhrgebied de op een na grootste metropoolregio van Duitsland is, en qua bbp de vierde metropoolregio van de Europese Unie. Frankfurt is de thuisbasis van de Europese Centrale Bank, een van de institutionele zetels van de Europese Unie, terwijl de centrale zakenwijk van Frankfurt ongeveer 90 km ten noordwesten van het geografische centrum van de EU in Gadheim in Neder-Franken ligt. Net als Frankrijk en Franken is de stad vernoemd naar de Franken. Frankfurt is de grootste stad in het Rijn-Frankische dialectgebied.

Geschiedenis

Er zijn aanwijzingen voor Keltische en Germaanse nederzettingen in de stad die dateren uit de 1e eeuw voor Christus, evenals Romeinse overblijfselen uit de 1e en 2e eeuw na Christus. De naam Frankfurt ("Ford [Passage of Crossing] van de Franken") ontstond waarschijnlijk rond 500 n.Chr., toen de Franken de Alemannen naar het zuiden verdreven, maar de eerste schriftelijke vermelding van Franconofurt komt van Karel de Grote's persoonlijke biograaf, Einhard, aan het einde van de 8e eeuw. De Pfalz (keizerlijk kasteel) diende vanaf de 9e eeuw tot de latere middeleeuwen als een belangrijke koninklijke residentie van de Oost-Frankische Karolingers. In de 12e eeuw bouwde de Hohenstaufen-dynastie een nieuw kasteel in Frankfurt en ommuurde de stad. De Hohenstaufen-heerser Frederik I (Frederick Barbarossa) werd daar in 1152 tot koning gekozen, en in 1356 wees de Gouden Stier van keizer Karel IV (de grondwet van het Heilige Roomse Rijk) Frankfurt aan als de permanente locatie voor de verkiezing van de Duitse koningen.

Introductie Frankfurt

Frankfurt am Main was een vrije keizerlijke stad van 1372 tot 1806, toen Napoleon I er de regeringszetel van de prins-primaat van de Confederatie van de Rijn van maakte. In 1810 werd de stad de hoofdstad van het Groothertogdom Frankfurt, opgericht door Napoleon. Vanaf 1815, toen Napoleon viel, was Frankfurt weer een vrije stad, waar in 1848-1849 de Nationale Vergadering van Frankfurt bijeenkwam. Van 1816 tot 1866 was de stad de zetel van de Duitse Bondsdag en daarmee de hoofdstad van Duitsland. Na de Zeven Wekenoorlog in 1866 werd Frankfurt geannexeerd door Pruisen en verloor daarmee zijn status als vrijstad. Pas na de integratie in een verenigd Duitsland ontwikkelde Frankfurt zich tot een grote industriestad.

De Moderne Stad

Tot de Tweede Wereldoorlog was de oude binnenstad van Frankfurt, die rond het keizerlijke kasteel was ontstaan, de grootste middeleeuwse stad die nog intact was in Duitsland. De oude stad werd echter grotendeels verwoest door geallieerde bombardementen in 1944 en werd vervolgens herbouwd met kantoorgebouwen met meerdere verdiepingen en andere moderne bouwwerken. Tot de beroemdste oude bouwwerken van de stad behoren de Römer ("de Romein"; vroeger de locatie van de kroningsceremonies van de Heilige Roomse keizer en nu het stadhuis van Frankfurt) en twee andere huizen met puntgevels op de Römerberg (het stadsplein rond de Römer). Andere historische monumenten zijn onder meer de 47 meter hoge Eschenheimer-toren (1400–28); de kathedraal van rode zandsteen, die in 1239 aan Sint-Bartholomeus werd gewijd; en de Paulskirche, de ontmoetingsplaats van de eerste Nationale Vergadering van Frankfurt.

Lees meer op:

[Wikipedia](#)

Leuke website met veel filmpjes erbij:

[Heartlanderoverseas](#)

Introductie Frankfurt

Sinds 1240 worden in Frankfurt internationale handelsbeurzen gehouden en de stad is nu een toonaangevend commercieel, financieel en hoogtechnologisch centrum. Er is een belangrijke beurs (voor het eerst opgericht in 1585). De familie Rothschild begon in Frankfurt met het opbouwen van haar internationale bankimperium. De stad is ook de thuisbasis van de centrale bank van de Europese Unie. Jaarlijkse boeken-, auto- en computerbeurzen zijn populaire evenementen, en er worden het hele jaar door vele andere beurzen gehouden. De stad staat bekend om de productie van auto's, machines, chemische en farmaceutische producten, drukmaterialen en voedingsmiddelen. De stad staat van oudsher ook bekend om de lokaal gemaakte hoogwaardige worsten (frankfurters).

Frankfurt is lange tijd een belangrijke stopplaats geweest voor rivier-, spoor- en wegverkeer vanuit Zwitserland en Zuid-Duitsland noordwaarts langs de Rijn naar het Ruhrgebied en over de rivier de Main naar Noord-Midden-Duitsland. Het is nog steeds het belangrijkste verkeersknooppunt voor West-Duitsland en sinds de kanalisatie van de Main in de jaren tachtig van de negentiende eeuw ook een belangrijke binnenvaarthaven. Frankfurt Airport is de grootste luchthaven van Duitsland en een van de drukste van Europa.

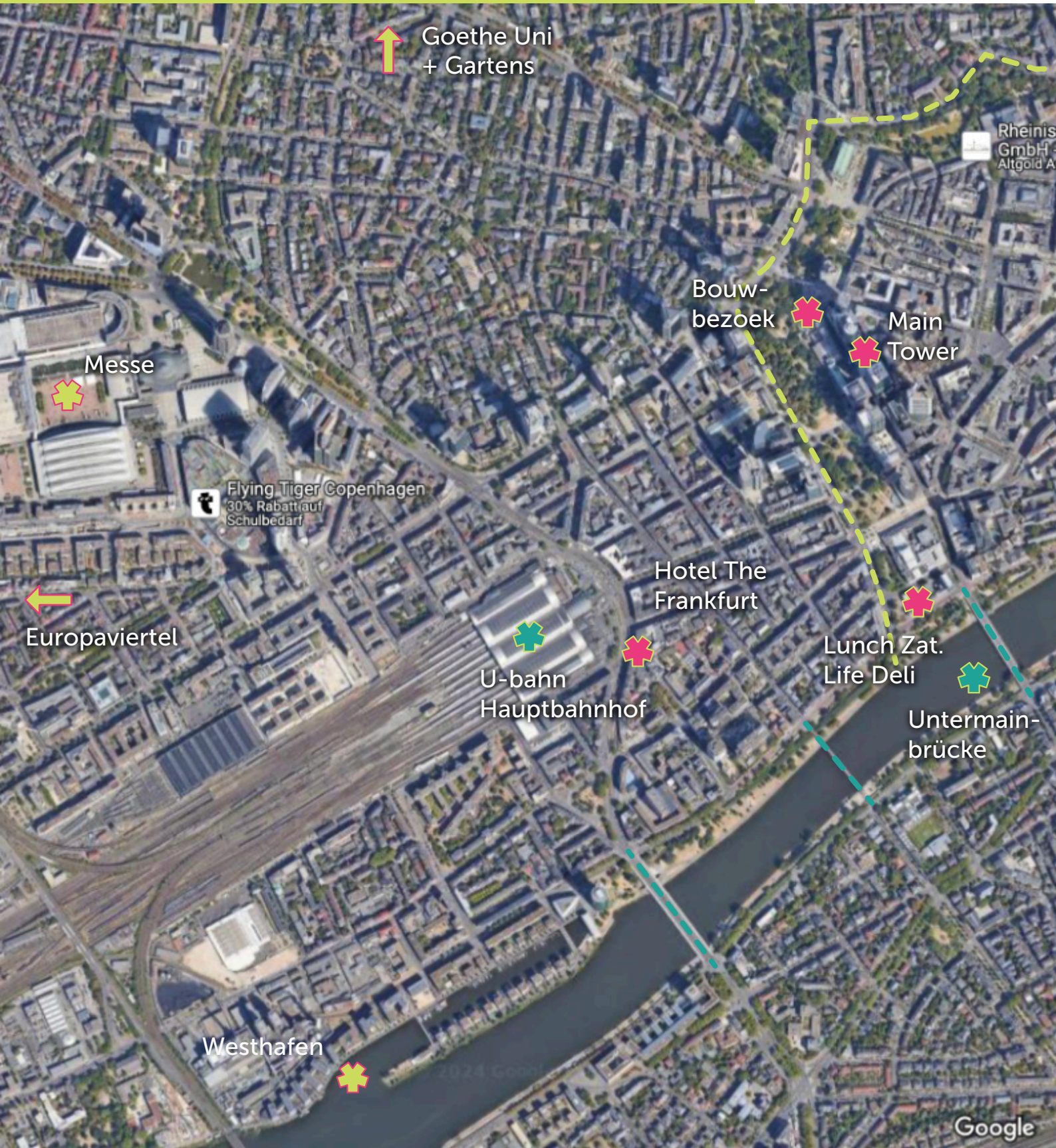
De Johann Wolfgang Goethe Universiteit van Frankfurt (1914) is een van de grootste instellingen voor hoger onderwijs in Duitsland. De stadsgierentuin Frankfurt am Main is een van de mooiste dierentuinen van het land. Tot de andere bezienswaardigheden van de stad behoren het Städel Art Institute and Municipal Gallery, het natuurhistorisch museum Senckenberg en het Liebieghaus Museum of Sculpture. De geboorteplaats van Johann Wolfgang von Goethe werd in de Tweede Wereldoorlog platgebrand, maar later gerestaureerd. Aangrenzend is het Goethe Museum en de Bibliotheek.

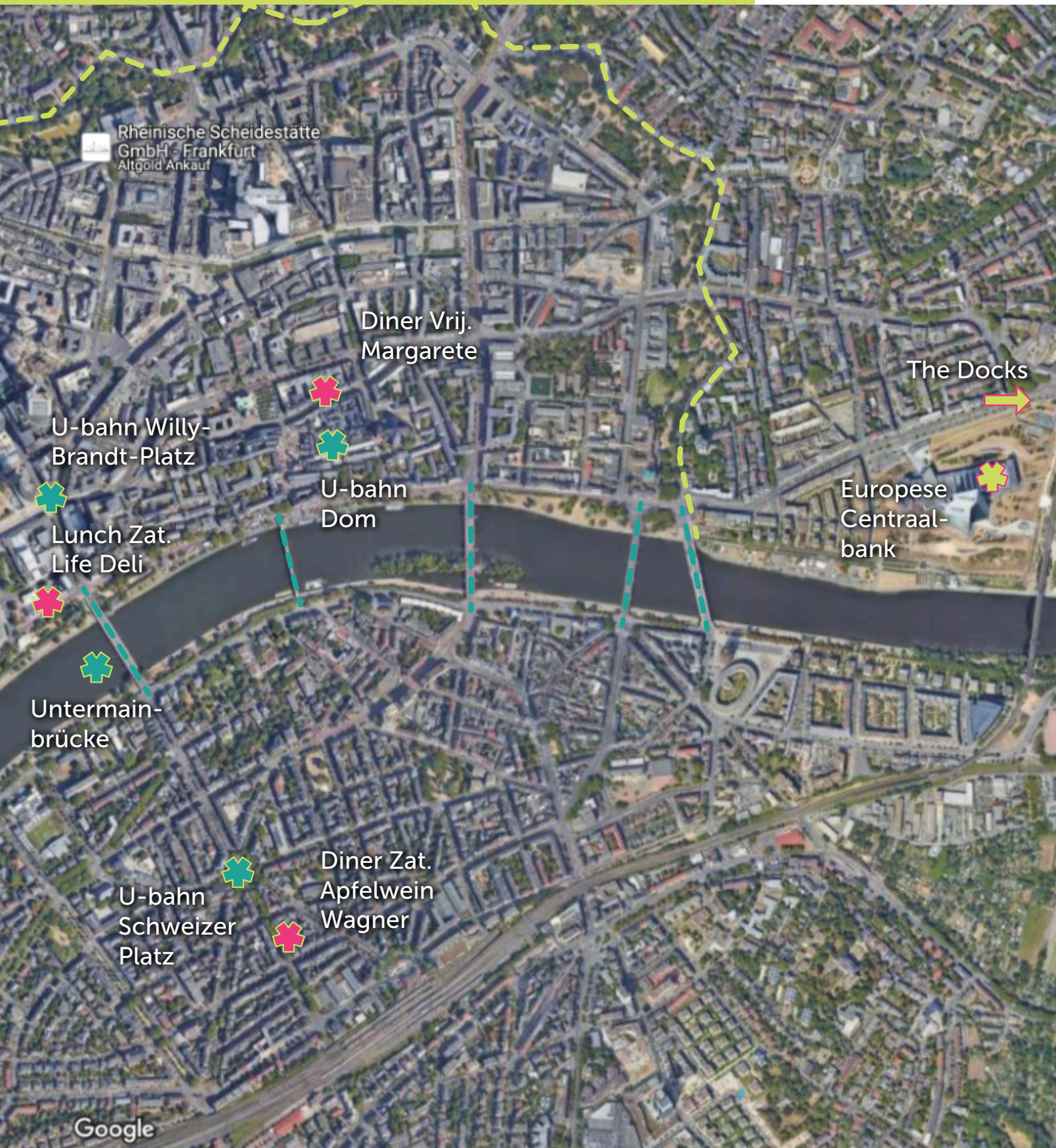
Metrokaart

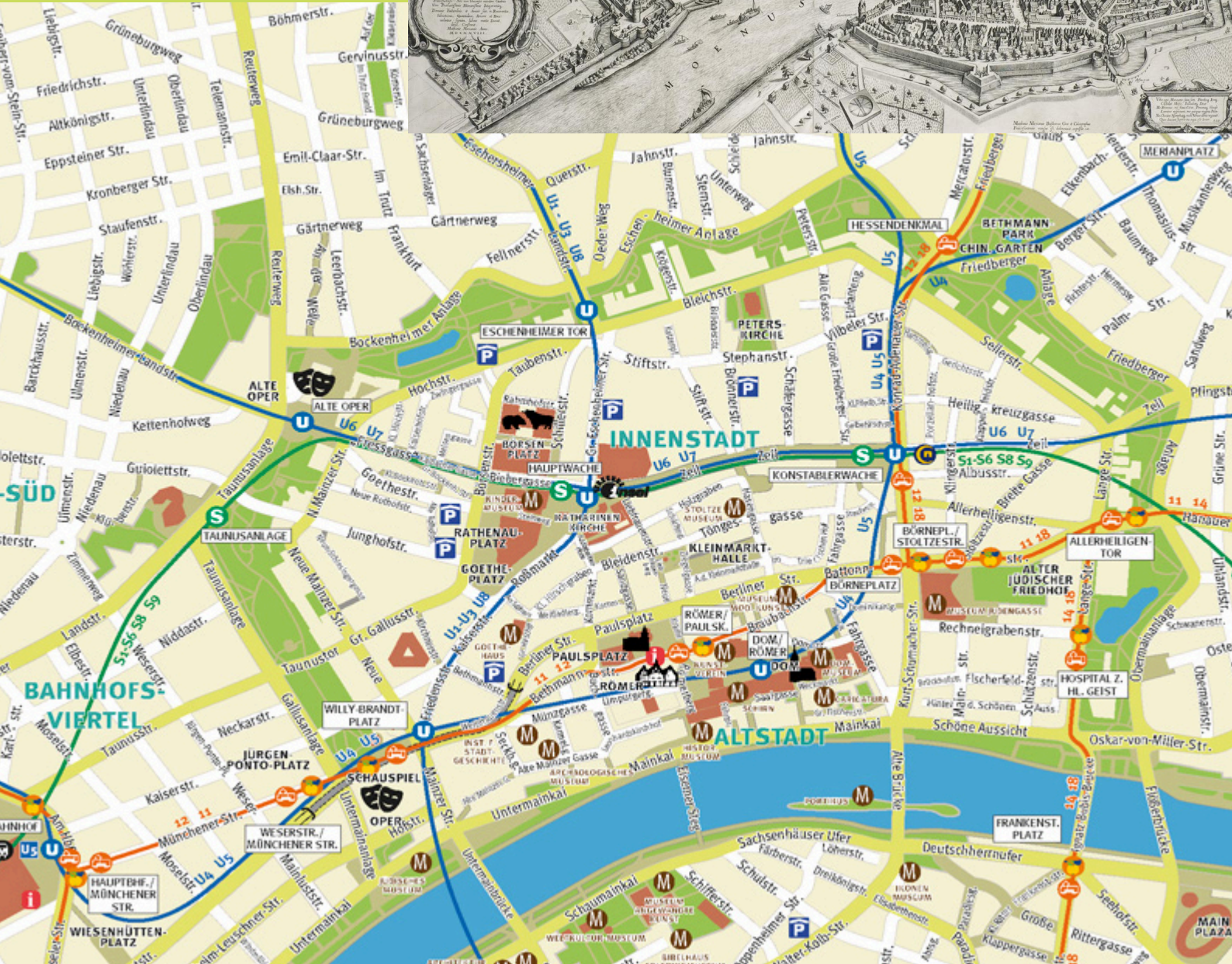
Stadskaart links

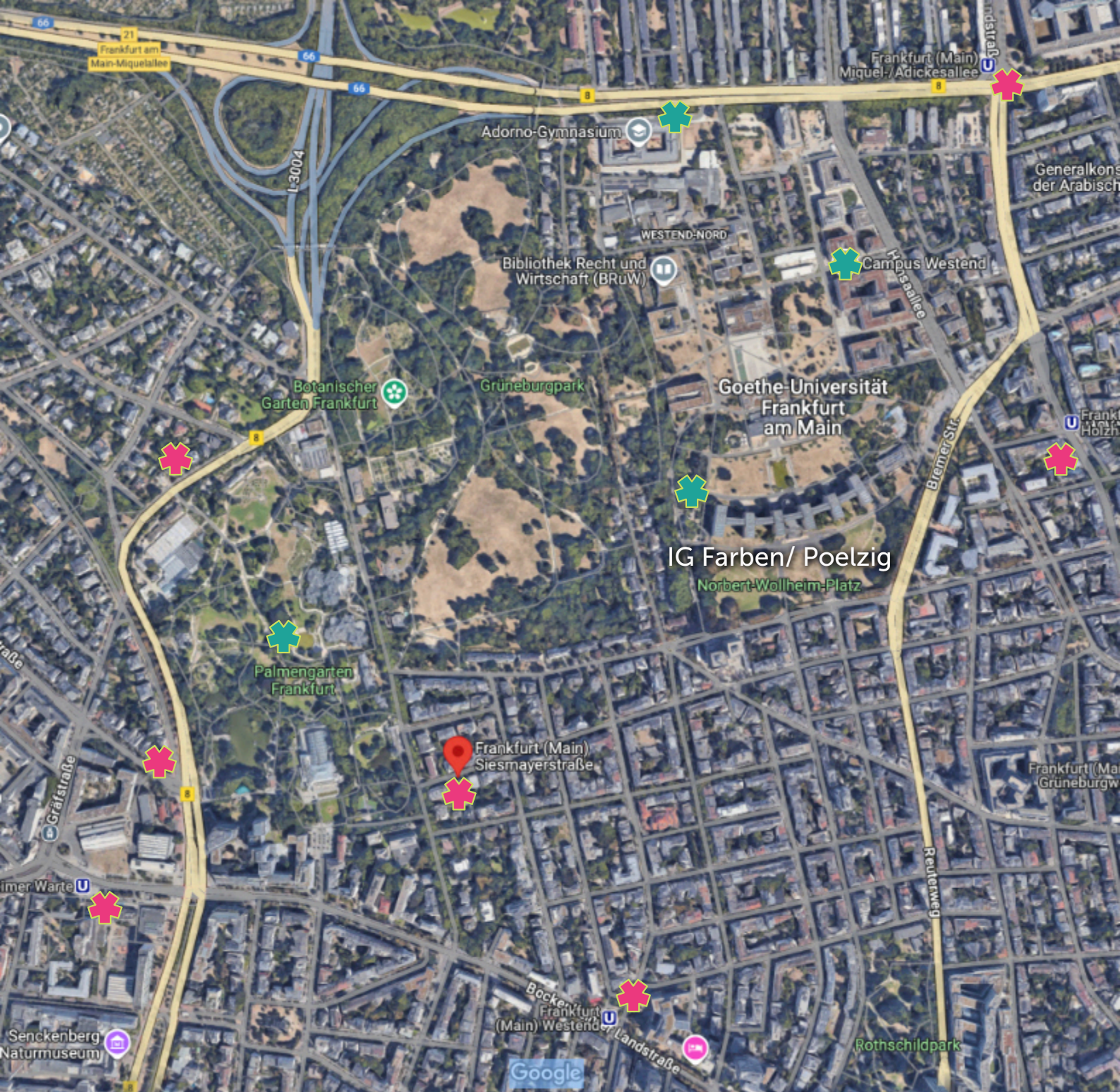
Stadskaart rechts

Binnenstad

Uni Goethe & Gartens

Vrijdag programma

- 7.00 Verzamelen naast Utrecht CS - Jaarbeurszijde
Van Sijpesteijnkade thv. Jaarbeursplein 24, direct 'achter' het NH hotel (Flixbus halte)
- 7.10 Wegrijden bus
- Sanitaire koffiestop
Ondertussen eten we ons broodje in de bus
- 12.30-13.00 Aankomst bij hotel The Frankfurt
Am Hauptbahnhof 2
Bagage afgeven, OV tickets
- 13.45 Verzamelen voor vertrek naar Hbf.
- 14.00 *Tram 11/ 14* naar Borneplatz/Stolzestrasse
- 14.30 Start rondleiding - Stadtplanungsamt
Kurt-Schumacher-Straße 10 (Borneplatz)
- 17.30 Einde rondleiding - Schauspielhaus
Neue Mainzer Strasse 17
- 18.00 Incheck en opfrissen in hotel
Of bonus activiteit: eigen tijd
- 19.00 Vertrek naar diner
Metro U4/U5 - Hauptbahnhof naar Dom/Römer
- 19.30 Diner bij restaurant Margarete
Braubachstrasse 18-22

Zaterdag programma

8.00	Ontbijten in hotel
9.00	Verzamelen voor vertrek <i>Helm en bouwschoenen mee!</i>
9.15-9.45	Wandeling naar locatie bouwplaats
9.45	Veiligheidscheck en formulieren
10.00	Lezing en rondleiding Central Business Tower <i>Neue Mainzer Strasse 55</i>
11.30-12.00	Helm en bouwschoenen retour hotel
12.15	Snack en vertrek wandeling vanaf hotel Via Westhafen en langs kade rivier Main
14.00	Lunch in restaurant Life Deli - Joods museum <i>Bertha-Pappenheim-Platz 1</i>
15.30	Vertrek vanaf halte Willy-Brandt-Platz <i>Metro U1/U2/U3/U8</i> naar Holzhausenstrasse Wandeling door campus Goethe Universiteit
17.00-19.00	VRIJE TIJD EN KEUZE PROGRAMMA <i>Bijvoorbeeld:</i> Botanische- en Palmgarten (tot 19.00) (haltes terug ten zuidwesten van Palmgarten) <i>Bus 75</i> bij halte Siesmayerstr/ Feldbergstr Of <i>metro U4</i> vanaf Bockenheimer Warte Of <i>metro U6/U7</i> vanaf Westend (overstap)

Hessian national
drink "Ebbelwoi"
(apple wine)

19.00

Vertrek naar diner vanaf eigen locatie of

19.00

Vertrek vanaf hotel via U-bahn Hauptbahnhof
Metro U4 en U5 - overstap Willy-Brandt-platz

19.30

Diner bij restaurant Apfelwein Wagner
Schweizer Strasse 71

Nieuwbouwwijk:

Europaviertel (wijk, meerdere trams/bussen)

Ook leuk is:
The Docks via **Metro U6** Halte Ostbahnhof

Of bij regen de binnenkant van:

Schirn Kunsthalle

Kaiserdом St. Bartholomeus, Paulskirche

Archeologisch- of historisch museum

Zondag programma

8.00	Ontbijten in hotel
9.00	Uitchecken en bagage in de bus
9.30	Vertrek met bus naar wijk Römerstadt
10.30	Na een gezamenlijke inleiding buiten bezoeken we in 2 groepen het Mayhaus met gids (11.00 en 11.30 uur). De andere groep bezoekt de wijk. <i>Im Burgfeld 136</i>
12.15	Verzamelen bij bus
12.30	Vertrek bus vanaf <i>In der Römerstadt 171</i>
12.45	Warme lunch bij restaurant Park Avenue <i>Riedbergplatz 3</i>
14.45	Verzamelen naar de bus
15.00	Vertrek met bus naar Nederland
	Sanitaire koffie- en snackstop
21.00-21.30	Aankomst Utrecht CS

Vrijdag programma

- 7.00 Verzamelen naast Utrecht CS - Jaarbeurszijde
Van Sijpesteijnkade thv. Jaarbeursplein 24, direct 'achter' het NH hotel (Flixbus halte)
- 7.10 Wegrijden bus
- Sanitaire koffiestop
Ondertussen eten we ons broodje in de bus
- 12.30-13.00 Aankomst bij hotel The Frankfurt
Am Hauptbahnhof 2
Bagage afgeven, OV tickets
- 13.45 Verzamelen voor vertrek naar Hbf.
- 14.00 *Tram 11/ 14* naar Borneplatz/Stolzestrasse
- 14.30 Start rondleiding - Stadtplanungsamt
Kurt-Schumacher-Straße 10 (Borneplatz)
- 17.30 Einde rondleiding - Schauspielhaus
Neue Mainzer Strasse 17
- 18.00 Incheck en opfrissen in hotel
Of bonus activiteit: eigen tijd
- 19.00 Vertrek naar diner
Metro U4/U5 - Hauptbahnhof naar Dom/Römer
- 19.30 Diner bij restaurant Margarete
Braubachstrasse 18-22

Rondleiding Centrum

Stedenbouw Dienst
jaren 80' van Ernst Gisel, CH

Saalgasse -
woonhuizen
jaren 80'
verschillende
architecten

Historisch museum - 2017 Lederer,
Ragnarsdottir + Oei architecten

Rondleiding Centrum

Schirn - kunsthall, jaren 80 Bangert, Jansen, Scholz + Schultes architecten

Römerberg - historisch stadhuis 'Römer', heropbouw jaren 50'

Evangelische
Akademie - 2017
Meixner, Schlüter,
Wendt Architekten

Rondleiding Centrum

Neue Altstadt' - 2018 - 35 gebouwen van verschillende architecten

Stadthaus - 2016
Meurer Architekten +
Christian Bauer,
Luxemburg

Paulskirche - heropbouw 1948, Rudolf Schwarz
Romantikmuseum - 2021 Christoph Mäckler cma

Rondleiding torens

Commerzbank - jaren 90' door Lord Norman Foster

FourFrankfurt - onder constructie UN-Studio

Omniturm - 2020 door BIG

Taunusturm - 2013 door Gruber Kleine-Kranenburg

Japan Tower - jaren 80' door Ganz + Rolfes

Silvertower - jaren 80' door ABB

MainTower - 90' Schweger & Partner -> **BEZOEK PLATFORM**

Opernturm - 2009 door Christoph Mäckler cma

Onefortywest - 2022 door Cyrus Moser Architekten

Messeturm - jaren 80' door Helmut Jahn

Torhaus - jaren 80' door Oswald Matthias Ungers

TowerOne - 2021 door Meurer Architekten

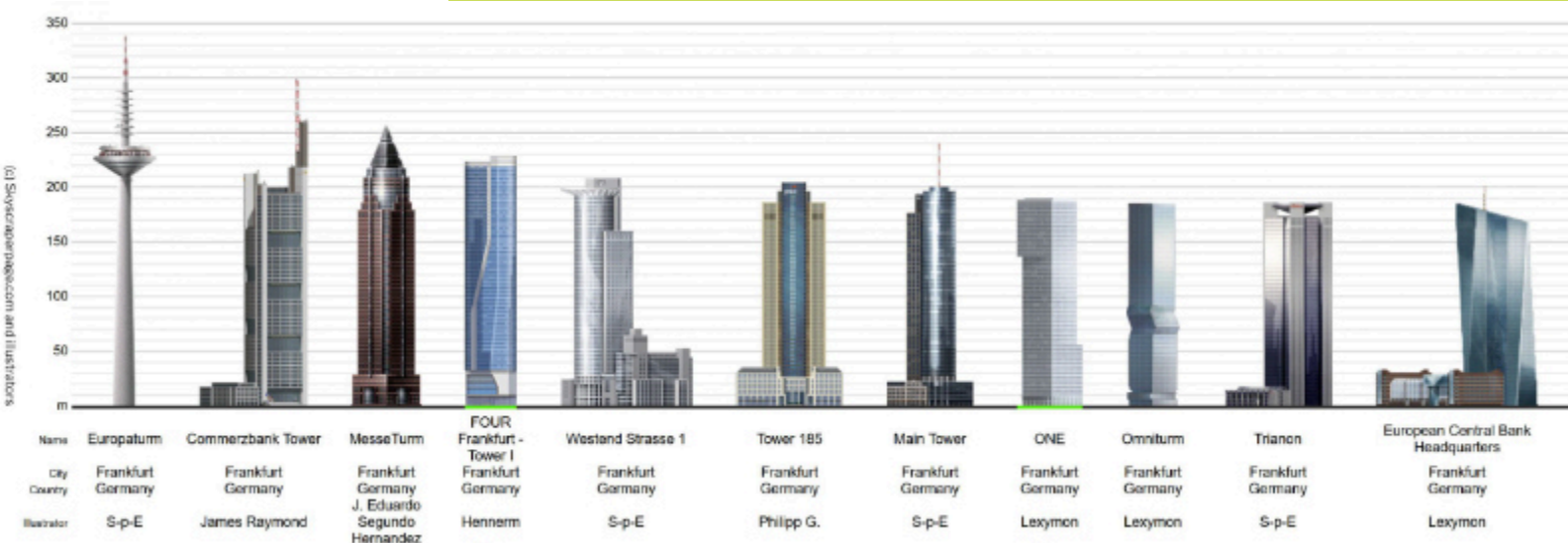
GrandTower - 2020 door Magnus Kaminiarz

Bouwplek ICOON - n.n. Mecanoo

Deutsche Bank - jaren 80' door ABB

Kronenhochhaus - jaren 90' door Kohn Pedersen Fox

Westhafentower - 2008 door Schneider + Schumacher

Hoogbouw centrum

Silberturm

Taunus tower

CommerzBank

Main Tower

Opera Tower

Meer dan 200 gebouwen met 10 + verdiepingen
Meer dan 60 torens met 25 + verdiepingen

Omni Tower

OneFortyWest

Japan Center

FourFrankfurt

Hoogbouw centrum

ICOON

DeutscheBank

Messe Torhaus

Messe Tower

*Ik ben in de wolken!
Schauspielhaus foyer
van Zoltan Kemeny*

Westhafen Tower

Grand Tower

Kronenhochhaus

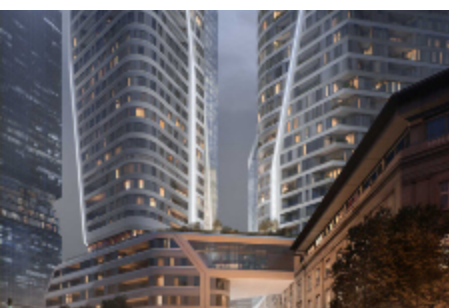
TowerOne

Four Frankfurt

Vier torens: 228 m, 173 m, 120 m, 100 m hoog, met een meerlaagse plint, ondergrondse parkeergarage en faciliteiten. Gemengd gebruik: kantoren, woningen, hotel, winkels, commerciële ruimtes, diensten, en een kleuterschool. Het project bestaat uit vier hoge torens met een meerlagige plint en huisvest een gemengd programma, waaronder grote openbare ruimtes en gesubsidieerde woningen. Het ontwerp van UNStudio zal een 'Stad voor iedereen' creëren in het hart van Frankfurt. Er wordt verwacht dat minstens 3.000 mensen in de nieuwe wijk zullen werken, terwijl ongeveer 1.000 mensen er zullen wonen.

Vanwege de bijzondere ligging binnen de skyline en de nabijheid van de winkel- en voetgangerszones in het stadscentrum, heeft dit project het potentieel om een gebied van kosmopolitisch urbanisme te creëren dat uniek is in Duitsland. De ontwikkeling functioneert als een stedelijke scharnier om de financiële wijk met het stadscentrum te verbinden. Met een diversiteit aan publiek toegankelijke functies verbindt het niet alleen voorheen gescheiden delen van de stad, maar creëert het ook een unieke en levendige bestemming voor bewoners, professionals uit het Bankenviertel, buurtbewoners en bezoekers. Door een opeenvolging van twee openbare pleinen en talrijke voetgangersverbindingen belooft de nieuwe wijk een levendig nieuw stadsdeel van Frankfurt te worden.

Schauspielhaus met Wolkendeksculptuur

De Städtische Bühnen Frankfurt met de iconische wolkenfoyer zijn een uitstekend voorbeeld van de theaterbouwgeschiedenis van de naoorlogse periode in Duitsland en zijn daarom van nationaal belang. In 2020 is de foyer tot cultuurmonument benoemd. De reden hiervoor is dat het foyergebouw wordt beschreven als een "samenvatting van twee structuren die qua tijd en ontwerp verschillend zijn". "Het verbindt twee gebouwen van een historisch gegroeid dubbelcomplex. Aan de ene kant bevindt zich een theater (nu een opera) dat door de Tweede Wereldoorlog gefragmenteerd was en in de naoorlogse periode gemoderniseerd. Aan de andere kant werd een modern theater gebouwd in de vormtaal van de jaren zestig."

Hongaars-Zwitserse kunstenaar Zoltan Kemeny (1907-1965) maakte het Wolkendeksculptuur voor de foyer in opdracht van de stad Frankfurt ter gelegenheid van de heropening van de het dubbelcomplex in 1965. Het kunstwerk is 116 meter lang en zweeft op 10 meter hoogte boven de grond. Het is gemaakt van koper, wat met name 's avonds voor een mooie lichtreflectie door het gevelglas zorgt.

Zaterdag programma

8.00	Ontbijten in hotel
9.00	Verzamelen voor vertrek <i>Helm en bouwschoenen mee!</i>
9.15-9.45	Wandeling naar locatie bouwplaats
9.45	Veiligheidscheck en formulieren
10.00	Lezing en rondleiding Central Business Tower <i>Neue Mainzer Strasse 55</i>
11.30-12.00	Helm en bouwschoenen retour hotel
12.15	Snack en vertrek wandeling vanaf hotel Via Westhafen en langs kade rivier Main
14.00	Lunch in restaurant Life Deli - Joods museum <i>Bertha-Pappenheim-Platz 1</i>
15.30	Vertrek vanaf halte Willy-Brandt-Platz <i>Metro U1/U2/U3/U8</i> naar Holzhausenstrasse Wandeling door campus Goethe Universiteit
17.00-19.00	VRIJE TIJD EN KEUZE PROGRAMMA <i>Bijvoorbeeld:</i> Botanische- en Palmgarten (tot 19.00) (haltes terug ten zuidwesten van Palmgarten) <i>Bus 75</i> bij halte Siesmayerstr/ Feldbergstr Of <i>metro U4</i> vanaf Bockenheimer Warte Of <i>metro U6/U7</i> vanaf Westend (overstap)

Hessian national
drink "Ebbelwoi"
(apple wine)

Ook leuk is:

The Docks via **Metro U6** Halte Ostbahnhof

Of bij regen de binnenkant van:

Schirn Kunsthalle

Kaiserdome St. Bartholomeus, Paulskirche

Archeologisch- of historisch museum

Nieuwbouwwijk:

Europaviertel (wijk, meerdere trams/bussen)

19.00

Vertrek naar diner vanaf eigen locatie of

19.00

Vertrek vanaf hotel via U-bahn Hauptbahnhof
Metro U4 en U5 - overstap Willy-Brandt-platz

Metro U1/U2/U3/U8 - uitstap bij Schweizer Platz

19.30

Diner bij restaurant Apfelwein Wagner
Schweizer Strasse 71

Bezoek Bouwplaats

ZÜBLIN leidt een consortium met Dobler Metallbau GmbH om een opvallende kantoortoren van 205 m te bouwen voor Helaba Landesbank Hessen-Thüringen in Frankfurt.

De **Central Business Tower** (cbt) zal een nieuwe blikvanger zijn in de skyline van de Europese bankenhoofdstad. Het monumentale gebouw, ontworpen door KSP Engel, wordt gebouwd in het stadscentrum, in de nabijheid van verschillende andere bankgebouwen, waaronder het hoofdkantoor van Helaba in de Main Tower. De bouw van het turn-key complex, met 52 bovenverdiepingen, vijf kelderverdiepingen en een basisgebouw van vijf verdiepingen met historische gevel, zal ongeveer zes jaar duren, inclusief de sloopwerkzaamheden die aan de daadwerkelijke bouw voorafgaan. Helaba zal het nieuwe pand niet zelf gebruiken, maar volledig verhuren.

De slanke kantoortoren met een dubbele opvallend getrapte bouwconstructie biedt wisselende zichten vanuit verschillende perspectieven. Met zijn transparante glazen gevel en geïntegreerde fotovoltaïsche elementen vertegenwoordigt de Central Business Tower (cbt) een mijlpaal in de ontwikkeling van energiezuinige hoogbouw. Het torencomplex wordt aangevuld met een basisgebouw waarin de monumentale gevel en de foyerrotonde van het op de locatie gelegen bankgebouw uit 1891 zijn geïntegreerd.

Clïent: Helaba Landesbank Hessen-Thüringen
 Gebruik: Kantoren, restaurants, cultuur
 Architecten: KSP Engel, Frankfurt
 Start bouw: 11/2021
 Oplevering: 2027/2028

Central Business Tower

<https://central-business-tower.de/en/>
<https://portal2047.webcam-profi.de/>

Silberturm

De Silberturm (ook wel Zilvertoren of Silberling genoemd) in de stationswijk is een van de beroemdste wolkenkrabbers in de metropool. Van 1978 tot 1990 was de 166 meter hoge toren de hoogste wolkenkrabber van Duitsland, totdat hij werd overtroffen door de Frankfurter Messtoren. Tot 2008 deed de Zilveren Toren dienst als hoofdkantoor van de Dresdner Bank. Na een uitgebreide in renovatie in 2012 is de Deutsche Bahn huurder.

De hoogbouw, ontworpen door het Frankfurtse architectenbureau ABB Beckert en Becker, heeft twee kelderverdiepingen en 32 bovenverdiepingen. Op de standaardvloeren bedraagt de vloerhoogte 4,2 m met een vloeroppervlak van 1900 m². De hoogbouw is gefundeerd op een 4,0 m dikke en 3.400 m² grote gewapende betonplaat. De hoogbouw bestaat qua plattegrond uit twee grote, afgeronde vierkanten, die in de lengterichting enkele meters verschoven zijn. In de aldus gevormde nissen bevindt zich aan weerszijden een langwerpige, afgeronde rechthoek waarin zich de toevoerkernen (liften, noodtrappenhuizen) bevinden. Het thema afgeronde hoeken vind je terug in het hele gebouw: in de ramen en in de steunkolommen en uithangborden binnenin.

Aktiv Stadthaus

ABG Holding Frankfurt bouwt een acht verdiepingen tellend appartementencomplex in Frankfurt am Main volgens de Effizienzhaus Plus-standaard, in overeenstemming met de richtlijnen van het Duitse Ministerie van Verkeer, Bouw en Stedelijke Ontwikkeling (BMVBS). Dit project dient als onderzoeks- en demonstratieobject voor duurzaam bouwen, met oog op klimaatverandering en de energietransitie.

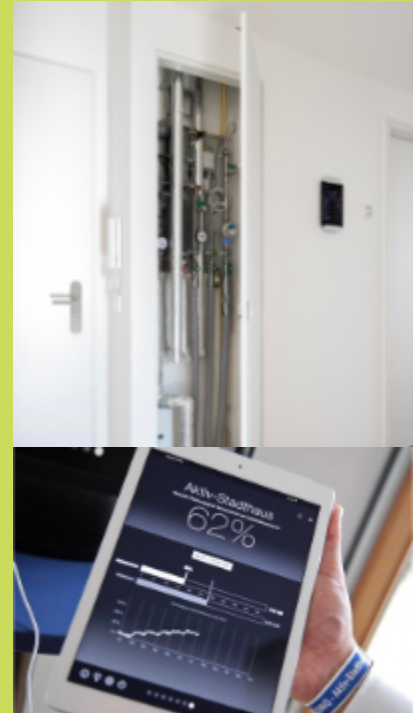
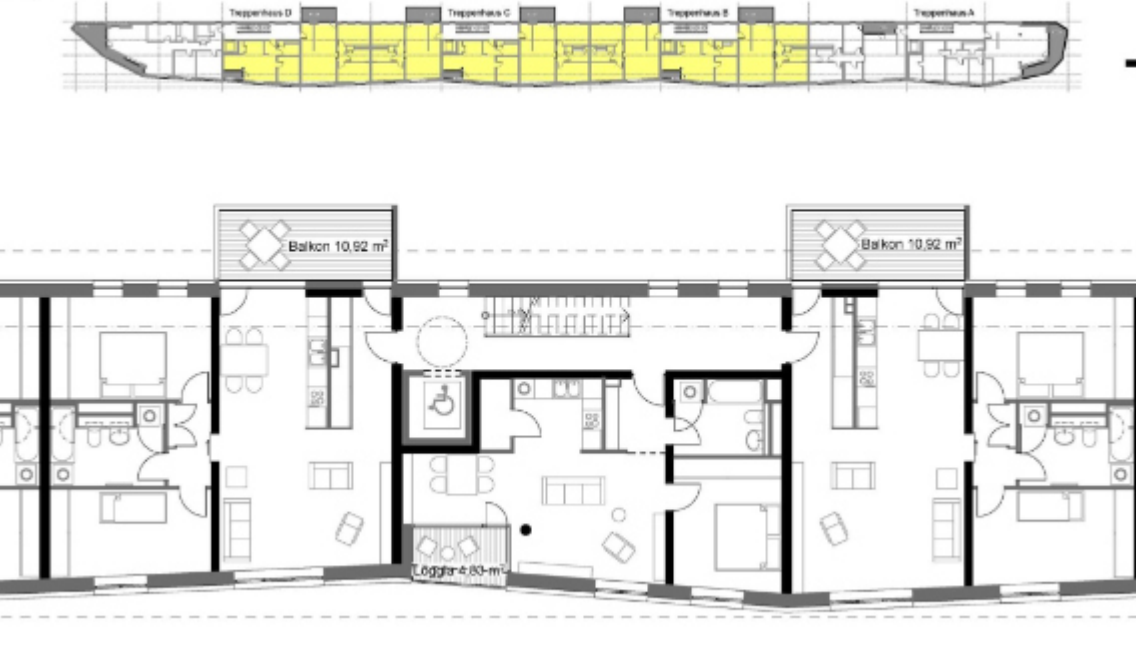
Het gebouw, dat ongeveer 150 meter lang en slechts 10 meter diep is, omvat 74 huurwoningen met 2- tot 4-kamers. Het grote lessenaarsdak is de belangrijkste energiebron, met zonnepanelen die aan alle zijden uitsteken en ook de zuidgevel van het gebouw bedekken. De warmte wordt gewonnen uit een nabijgelegen rioolkanaal, waarvan de warmte met behulp van warmtewisselaars en warmtepompen wordt gebruikt voor warm water en verwarming. Batterijen slaan de opgewekte elektriciteit op, waardoor het gebruik van het openbare elektriciteitsnet wordt verminderd. Elektrische deelauto's op de begane grond ondersteunen dit systeem. De huurders profiteren van dit innovatieve energie- en voorzieningsconcept door middel van een "flatrate-huur". Via een touchscreen in de woning kunnen zij hun energieverbruik op elk moment controleren.

HHS Planer + Architekten AG, Kassel 2013-2015

Aktiv Stadthaus

G TypA, B, C

https://events.forum-holzbau.com/pdf/71_IHF_2015_Wiege.pdf

https://aktivplusev.de/wp-content/uploads/2018/09/150720-rz_aktiv-stadthaus-HHS-A4-X3.pdf

Westhafen gebied

De Westhafen in Frankfurt heeft een rijke geschiedenis en is getransformeerd van een industriële haven naar een modern gemengd gebied. Oorspronkelijk geopend in 1886, werd de haven gebouwd om de groeiende handelsactiviteiten van Frankfurt te ondersteunen. Toen de stad verder uitbreidde, bleek de Westhafen te klein, waardoor de grotere Osthafen werd ontwikkeld. In de jaren 1990 begon een groot herontwikkelingsproject om het gebied om te vormen tot een levendige wijk met appartementen, kantoren, restaurants en zelfs een jachthaven, terwijl het historische havenbekken behouden bleef.

Een van de opvallendste gebouwen in het Westhafen-gebied is de Westhafen Tower, een cilindervormige glazen wolkenkrabber die in 2004 werd voltooid. De toren is vooral bekend om zijn karakteristieke ruitvormige glazen gevel, die door de lokale bevolking wordt vergeleken met het patroon van een traditioneel Frankfurter ciderglas. Vandaag de dag wonen er meer dan 2.000 mensen in het gebied en zijn er diverse bedrijven gevestigd, waardoor de Westhafen een plek is waar het verleden van Frankfurt samenkomt met de moderne stedelijke toekomst.

Architect: Schneider + Schumacher Architekten

Westhafen Pier

De Westhafen-Pier is een gebouwencomplex dat een combinatie vormt van kantoorgebouwen en een bovengrondse parkeergarage, direct gelegen voor de kolencentrale in de Westhafen van Frankfurt am Main. Het industriële karakter van de omgeving bepaalde het ontwerp. In het oosten ligt de nieuw gebouwde wijk voor werken en wonen op het terrein van de voormalige Westhafen, in het westen de Main-Neckar-brug met intensief treinverkeer, en in het zuiden de rivieroever met scheepsleveringen voor de nabijgelegen energiecentrale. De kolentoevoer naar de centrale, die vanaf de rivier gegarandeerd moet zijn, loopt midden door het gebouw en bepaalde de hoogte van de sokkel, die over drie verdiepingen als parkeergarage wordt gebruikt.

Aan de oostkant van het gebouw bevinden zich winkels, en aan de westkant horecagelegenheden. Bovenop deze sokkel liggen vijf vier verdiepingen tellende gebouwen, waaivormig geplaatst naar de rivier. De gevelstructuur biedt optimaal zicht op de Main en doet denken aan technische objecten, zoals het balgmechanisme van een camera, waardoor het complex naadloos past in de industriële omgeving van de energiecentrale.

Ruime terrassen bieden een prachtig uitzicht op de relatief brede Main ter hoogte van dit punt.

Schneider + Schumacher Architekten 2000-2004

Westhafen Marina

De Marina van de Westhafen in Frankfurt doet denken aan bruggen en havengebieden door de keuze van bouwmaterialen en -elementen. V-vormige pilaren ondersteunen een gevouwen dak dat het boothuis afschermt van de kade en de focus naar het water richt. De keuze voor aluminium als dakmateriaal is geïnspireerd door omliggende gebouwen. Bezoekers bereiken het gebouw via een hellingbaan met meerdere delen, die 's nachts verlicht is. De badkamers voor zowel de jachthaven als het restaurant bevinden zich in de blauw-witte kubus, waar ook het kantoor van de havenmeester is gevestigd. Naast deze kubus ligt de toegang tot de aanlegsteigers, die niet toegankelijk zijn voor het publiek. Het restaurant heeft royale glazen wanden, die de ruimte verbinden met het buitenterras, waar bezoekers buiten kunnen dineren. Schneider + Schumacher Architekten 2005-2006

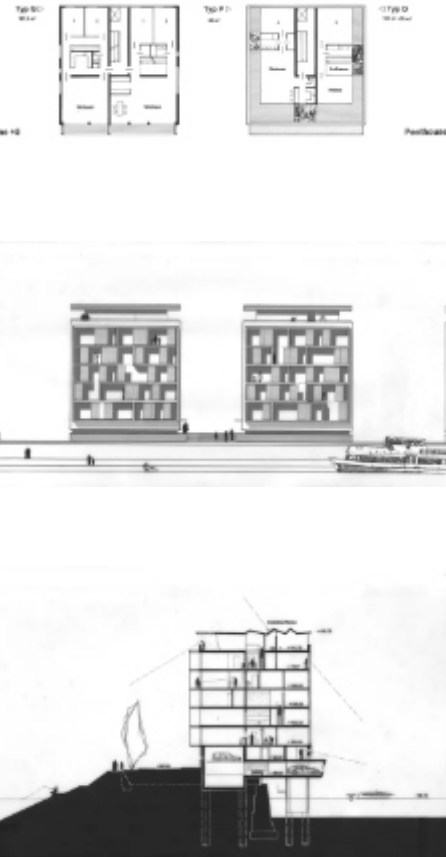

Westhafen Mole

Op een pier in de Frankfurter Westhafen, die een nieuwe jachthaven van de Main scheidt, zijn in totaal 12 vijf verdiepingen tellende woongebouwen ontstaan. De gebouwen staan deels op de pier en steken met hun noordelijke helft uit over de kademuur in het havenbassin. Dit creëert een unieke situatie in Frankfurt, waar je boven de rivier kunt wonen met uitzicht op de skyline van de stad.

De positie van de gebouwen aan het begin van de pier en het bijzondere uitzicht waren essentiële criteria in de planning van de twee gebouwen van Steidle + Partner. De kubusvormige structuur, gebaseerd op een vierkante plattegrond van ongeveer 18 x 18 meter, wordt op elke verdieping aangevuld met windmolenachtig verschoven elementen zoals erkers en balkons. Door deze verschuiving ontstaan structurele en ruimtelijke verbanden: op de erker van het appartement eronder bevindt zich het terras van het appartement erboven. De verspringende uitstekende delen creëren dubbel hoge buitenruimtes en onderlinge verbanden. De buitenmuren en trappenhuisen zijn ontworpen door kunstenaar Erich Wiesner.

Architect: Steidle + Partner Architekten 2005

Goethe Campus

De Goethe Universiteit werd opgericht rond 1914 voor en door goeode burgers. Vanaf het begin bekend door zijn sociale studies, zoals de Frankfurt School met filosoof Theodor Adorno. In 1932 werd de universiteit, tegenwoordig 48.000 studenten, vernoemd naar Johann Wolfgang.

Goethe Campus

Het historische centrum van de campus lag vroeger ten zuidwesten van dit gebied in Bockenheim, voorbij de Botanische- en Palmengartens. De universiteit bestaat nu uit 5 verschillende campussen, het Riedberg gedeelte stamt uit de jaren '70. Campusgebied Westend, waar we nu staan, is de afgelopen 30 jaar jaar verdicht en gemoderniseerd door toepassing van sloop-nieuwbouw. De universiteit verplaatste veel functies vanuit haar oudere gebouwen van het Bockenheim gebied naar de Westend campus toe, zoals ook de bibliotheek.

Na WO II moest er veel herbouwd aan de campussen. Tussen 1952 en 1964 was architect Ferdinand Kramer hier verantwoordelijk voor. Onder zijn leiding werd er een masterplan gemaakt en werden 23 gebouwen opgericht. Kramer was een modernist, opgeleid in Bauhaus Weimar en raakte gespecialiseerd in industriële bouwen. Voor de oorlog werkte hij samen met Ernst May aan de Weissenhof Estate Stuttgart en tijdens de oorlog in Amerika. Hij begon zijn plan met een modernisering en verbreding van de hoofdingang aan het monumentale Jugelhaus. Kramer ontwerp ook de meubelseries voor de faculteiten.

In de jaren '50 moest er snel en vooral goedkoop gebouwd worden. De toegepaste industriële bouwmethodes kenmerkten zich door de nieuwe toepassingen van betonconstructies gecombineerd met stalen constructieframes en metselwerk vlakvullingen. Veel van deze gebouwen blijken zeer kwetsbaar in de tijd. De afgelopen jaren tracht men toch enkele te behouden in de polemiek van nieuwe verdichtingsdrang.

IQ Farben/ Poelzig

Het gebouwencomplex "I.G. Farben Building" behoort vandaag de dag toe aan de WestendCampus van de Universiteit. De bouw begon in 1928 en was in 1930 voltooid als hoofdkwartier van de I.G. Farben-conglomeraat, destijds het grootste chemische bedrijf ter wereld en het vierde grootste bedrijf ter wereld in het algemeen. Het oorspronkelijke ontwerp van het gebouw in de modernistische Nieuwe Zakelijkheid-stijl was het onderwerp van een prijsvraag die uiteindelijk werd gewonnen door architect Hans Poelzig. Bij voltooiing was het complex het grootste kantoorgebouw van Europa en dat bleef zo tot de jaren vijftig. De zes vierkante vleugels van het I.G. Farben Building behouden ondanks hun gigantische afmetingen een moderne, sobere elegantie. Het gebouw valt ook op door zijn paternosterliften.

Het gebouw was het hoofdkwartier voor de productieadministratie van kleurstoffen, farmaceutische medicijnen, magnesium, smeerolie, explosieven en methanol, maar ook Zyklon B, het dodelijke gas dat in concentratiekampen wordt gebruikt. Een plaquette bij de ingang van het gebouw herdenkt de slachtoffers van de slavenarbeid van de IG Farben-fabriek in Auschwitz III en allen die zijn vermoord door Zyklon B. Bekend zijn gelukkig ook de onderzoeksprojecten met betrekking tot de ontwikkeling van synthetische olie en rubber tijdens de Tweede Wereldoorlog. Met name I.G. Farben-wetenschappers ontdekten het eerste antibioticum, hervormden het medisch onderzoek fundamenteel en 'openden een nieuw tijdperk in de geneeskunde'.

IQ Farben/ Poelzig

Architectuur

Ondanks hun gigantische afmetingen behouden de zes vierkante vleugels van het IQ Farben-gebouw een moderne, sobere elegantie. Ze zijn verbonden door een licht gebogen centrale gang, hierdoor doet het gebouw minder zwaar aan. Door deze opstelling zijn alle kantoren voorzien van voldoende daglicht en ventilatie. Het prototype hierbij was het General Motors Building in Detroit (1919-23) van Albert Kahn.

Het 250 meter lange en 35 meter hoge gebouw telt negen verdiepingen, maar de hoogte van de begane grond varieert (4,6-4,2 meter). Deze variatie komt tot uiting in de daklijn, die bij de vleugels groter lijkt dan bij de ruggengraat. Het volume van het gebouw bedraagt 280.000 m³, opgebouwd uit 4.600 ton staalskelet met bakstenen vulling en vloeren opgebouwd uit holle blokken, waardoor ruim 55.740 m² bruikbare kantooruimte ontstaat.

De gevel is bekleed met 33.000 m² Stuttgart-Bad Cannstatt travertijnmarmer, waarin de ramen in banden zijn onderbroken. Alleen op de hoeken zijn de glasstroken onderbroken om de nadruk te leggen. De bovenste verdieping wordt verlicht door dakramen in plaats van door bandbeglazing en heeft een zeer lage plafonddoogte.

Na de Tweede Wereldoorlog diende het IG Farben-gebouw als hoofdkwartier voor het Opperbevel van de Geallieerden en van 1949 tot 1952 de Hoge Commissaris voor Duitsland (HICOG). Dwight D. Eisenhower had zijn kantoor in het gebouw. Het werd de belangrijkste locatie voor de uitvoering van het Marshallplan, dat de naoorlogse wederopbouw van Europa ondersteunde. In het gebouw werden de Frankfurt Documenten uit 1948 ondertekend, die leidden tot de oprichting van een West-Duitse staat die bondgenoot was van de westerse mogendheden.

De I.G. Farben Building diende tot 1995 als hoofdkwartier van het V Corps van het Amerikaanse leger en het Northern Area Command (NACOM). Het was ook het hoofdkwartier van de CIA in Duitsland. Tijdens de vroege Koude Oorlog werd het door de Amerikaanse autoriteiten het Headquarters Building, United States Army Europe (USAREUR) genoemd; het Amerikaanse leger noemde het gebouw in 1975 het General Creighton W. Abrams Building. Het werd informeel "Het Pentagon van Europa" genoemd.

In 1995 droeg het Amerikaanse leger het IG Farben-gebouw over aan de Duitse regering, en het werd namens de Universiteit van Frankfurt door de deelstaat Hessen gekocht. Het gebouw werd ter ere van de architect omgedoopt tot Poelzig-gebouw. Het onderging een restauratie van 25 miljoen naar ontwerp van Deens bureau Dissing + Weitling. In 2001 werd het geopend als onderdeel van de universiteit. Het is het centrale gebouw van de Westend Campus van de universiteit, dat ook meer dan een dozijn andere gebouwen omvat die na 2001 zijn gebouwd.

Adorno gymnasium

De modulaire houten school van architecten von Gerkan, Marg en Partners (GMP) werd opgeleverd in 2019. Het project is ontworpen voor het schoolcentrum Miquelallee en is gemaakt met ca. 350 geprefabriceerde houten modules als tijdelijke structuur voor twee scholen. Met een gestaag groeiende bevolking is de behoefte aan nieuwe schoolgebouwen in Frankfurt am Main sterk gestegen. Het ontwerpconcept is zo gemaakt dat het modulaire gebouw indien nodig na 5-10 jaar kan worden gedemonteerd en op een andere locatie kan worden opgebouwd. Er waren slechts 24 maanden benodigd voor totale planning en implementatie. Een hoogwaardige oplossing en ca. 60% kortere bouwtijd dan conventionele methoden.

Het Adorno gymnasium is gelegen aan de westzijde en de Holzhausenschule (basisschool) aan de oostzijde, in het 3 verdiepingen tellende gebouw met 2 binnenplaatsen. Beide scholen delen de administratiekantoren op de begane grond van de middenvleugel van het gebouw. De ingangen aan de noordelijke hoeken van het gebouw leiden naar de hoofdcirculatie-ruggengraat, die alle functionele ruimtes met elkaar verbindt. Hoewel ontworpen voor tijdelijk gebruik, voldoet het gebouw aan hoge energienormen: het verbruik ligt 30 procent onder de waarden die de huidige Energiebesparingsverordening (EnEV) voorschrijft.

Alle klaslokalen zijn georiënteerd op de rustige kanten van de campus in het westen en oosten, en vooral op de aangelegde binnenplaatsen, die bijzonder de ruimtelijke centra van de twee scholen vormen en op de begane grond naar het zuiden openen. Het houtmateriaal van het schoolgebouw geeft het een natuurlijke uitstraling, die aan de binnenkant wordt aangevuld met gekleurde vloeren die van verdieping tot verdieping variëren, waardoor de oriëntatie wordt vergemakkelijkt en de identificatie van leerlingen met hun deel van het gebouw wordt bevorderd.

Palmen Garten

Palmengarten Frankfurt is een van de twee botanische tuinen in Frankfurt am Main (Duitsland) waar hij ligt in de wijk Frankfurt-Westend. Direct bij de noordoostelijke hoek ligt de Botanischer Garten der Goethe-Universität en Grüneburgpark ligt ook direct in de buurt. Met een oppervlakte van 29 ha is Palmengarten Frankfurt de grootste tuin van zijn soort in Duitsland. De botanische tuin is lid van Botanic Gardens Conservation International.

Geschiedenis

De tuin werd in 1871 geopend en werd net als veel andere bezienswaardigheden in Frankfurt geheel gefinancierd met privaat geld. Daarvoor werd er in 1868 een vereniging opgericht om de tropische planten aan te kopen die Adolf van Luxemburg in de oranjerie van zijn toenmalige residentie Schloss Biebrich in Wiesbaden te koop aanbood. Zeer snel was er ingetekend voor de aandelen van in totaal rond de 300.000 Nassause gulden. Hierdoor kon op 16 maart 1871 de door tuinarchitect Heinrich Siesmayer ontworpen tuin aan de Bockenheimer Landstraße feestelijk geopend worden. De straat die de tuin in het oosten begrenst, werd naar Siesmayer vernoemd. Een groot gedeelte van de tuin werd naast het gedeelte van de private investeerders door de stad Frankfurt ter beschikking gesteld. Een ander deel bestond uit de aangrenzende tennisclub, dat in de tuin geïntegreerd, verder werd geëxploiteerd werd. Nadat het actiecomité in 1931 in ernstige economische problemen was geraakt, nam de stad Frankfurt de tuin over.

Na de Tweede Wereldoorlog hoorde de tuin van 1945 tot 1948 tot verboden terrein die de Amerikaanse bezetter ingericht had. Pas in 1954 kon de oorlogschade hersteld worden. In de jaren '80 van twintigste eeuw worden de tennisbanen verplaatst ("Tennisclub Palmengarten" vertrok naar Frankfurt-Eschersheim), oude broeikassen worden gesaneerd en een aantal nieuwe kassen worden gebouwd waaronder het Tropicarium (tropenkas) en het Subantarktischhaus (subantarctische kas). In 1992 werden de verbouwingen afgerond. Met de bouw van het toegangsgebouw in de Siesmayerstraße werd de hoofdingang van de tuin aan de zuidkant aan de Bockenheimer Landstraße naar de oostkant verlegd. Tot 2005 bevond het Amerikaanse Generaalconsulaat zich ten zuiden van de tuin.

Palmen Garten kaart

Botanische Garten

Gesellschaftshaus Palmengarten

De kroonluchters, die tijdens de oorlog verloren zijn gegaan, zijn gereconstrueerd naar het origineel. Na de restauratiewerkzaamheden beschikt de balzaal over de modernste encenering en is het hele gebouw uitgerust met moderne bouwtechniek. Het door Elsaesser ontworpen trappenhuis is volledig gerestaureerd. Na de restauratie en modernisering biedt het Gesellschaftshaus Palmengarten opnieuw een ideale locatie voor het organiseren van culturele evenementen en activiteiten.

Het Gesellschaftshaus Palmengarten werd in 1871 geopend, naar ontwerp van Friedrich Kayser in historistische stijl. De combinatie van een palmenhuis samen met een zeer representatief gebouw geldt als een van de zeldzaam overgebleven voorbeelden van dit architecturale genre. Het totale gebouw was gemodelleerd naar eindstations met hun stenen gebouwen en transparante hallen, terwijl de staal- en glasconstructie van het palmhuis geïnspireerd was op de gebouwen van de Wereldtentoonstelling van Parijs. De kern van het Gesellschaftshaus was gecentreerd rond een zeer decoratieve balzaal met omringende galerij en aangrenzende feestzalen. Slechts zeven jaar na de ingebruikname werd het gebouw door brand verwoest, om een jaar later weer opgebouwd te worden. Het interieur werd vervolgens aan het einde van de 19e eeuw opnieuw ontworpen door Ludwig Neher.

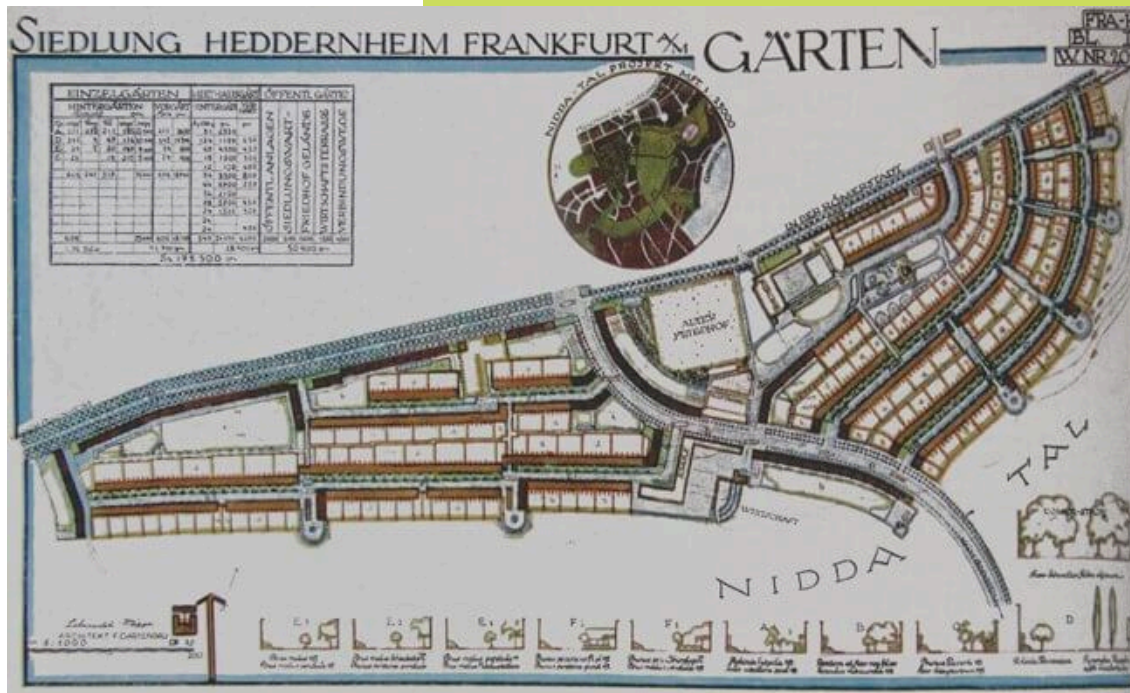
In 1928 verbouwden architecten Martin Elsaesser en Ernst May de zuidvleugel in modernistische stijl. De westelijke vleugel van het gebouw, beschadigd in WO II, werd in de jaren vijftig vervangen door nieuwbouw. Door deze verbouwing ondergingen de balzaal en de omliggende galerij dramatische veranderingen. Zo zijn het dakraam en ramen weggewerkt en wanddecoraties achter betimmeringen verdwenen. Het is nu een beschermd architectonisch monument geworden.

In 2002 won David Chipperfield Architects de wedstrijd voor het restaureren en aanpassen van het gebouw. Een nieuw gebouw heeft de westelijke vleugel uit de jaren vijftig vervangen. De hoofdingang aan de zuidkant van het gebouw leidt de bezoeker naar de foyer, de balzaal, het restaurant en de nieuwe collegezaal op de begane grond, terwijl op de eerste verdieping nog meer ruimtes voor conferenties en privéaangelegenheden zijn gevestigd. De balzaal is gerestaureerd in het uiterlijk van het eind van de 19e eeuw, met de oorspronkelijke kamerstructuur. Latere wijzigingen zijn verwijderd, de belangrijkste structurele elementen van het decoratieschema zijn hersteld en het bestaande historische weefsel is zorgvuldig gereinigd en gerepareerd met behulp van de originele technieken. De balzaal wordt opnieuw verlicht door het dakraam en de ramen van het Palm House, dat sinds de jaren vijftig verloren is gegaan.

Zondag programma

8.00	Ontbijten in hotel
9.00	Uitchecken en bagage in de bus
9.30	Vertrek met bus naar wijk Römerstadt
10.30	Na een gezamenlijke inleiding buiten bezoeken we in 2 groepen het Mayhaus met gids (11.00 en 11.30 uur). De andere groep bezoekt de wijk. <i>Im Burgfeld 136</i>
12.15	Verzamelen bij bus
12.30	Vertrek bus vanaf <i>In der Römerstadt 171</i>
12.45	Warme lunch bij restaurant Park Avenue <i>Riedbergplatz 3</i>
14.45	Verzamelen naar de bus
15.00	Vertrek met bus naar Nederland
	Sanitaire koffie- en snackstop
21.00-21.30	Aankomst Utrecht CS

Siedlung Römerstadt

Das Neues Frankfurt

Frankfurt had, net als de meeste Duitse steden, te kampen met ernstige woningnood na de Eerste Wereldoorlog. Daarom werd er een nieuwe geplande satellietstad gebouwd in Römerstadt, net buiten Frankfurt, met de bedoeling om de woon- en leefomstandigheden te verbeteren. De hoofdarchitect was Ernst May en de ontwerpfilosofie vertoonde overeenkomsten met de Engelse Garden city-beweging. Stedenbouw ontworpen i.s.m.: Herbert Boehm, Wolfgang Bangert.

Architectuur / Stedenbouw

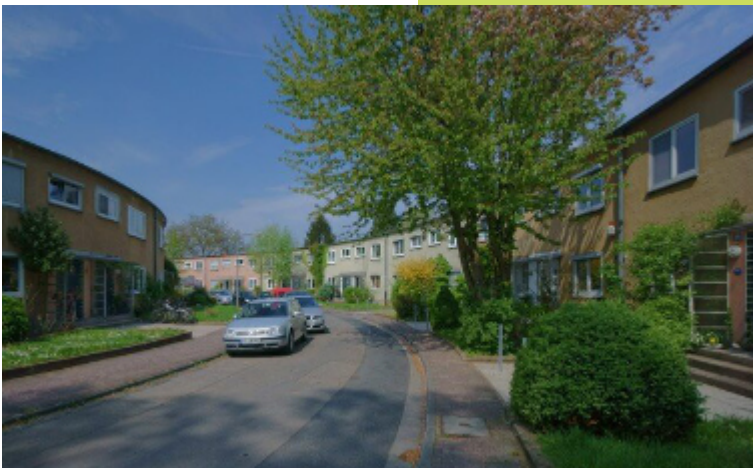
De woonwijk Römerstadt ligt ongeveer zeven kilometer ten noordwesten van het stadscentrum. Met zijn expressief gebogen vorm verwijst de Römerstadt, gelegen tussen Praunheim en Heddernheim, op bijzonder gedifferentieerde wijze naar de topografie van het Niddadal. De Hadrianstraße, die een lichte dubbele bocht maakt, loopt vanuit de uiterwaarden naar het noordwesten omhoog en verbindt het langgerekte westelijke deel met het gebogen oostelijke deel van de woonwijk die tegen de helling oploopt. In het zuiden, richting de Nidda, eindigt de Römerstadt met een massieve, vestingachtige muur van beton, twee kilometer lang en tot drie meter hoog. Hij wordt op het kruispunt doorsneden door halfronde bastions, die dienst doen als openbaar groen en uitkijpunten.

In 1927/28 liet de Aktienbaugesellschaft für Kleine Wohnungen (ABG) in totaal 1.182 flats bouwen in de Römerstadt (1.220 waren gepland), waarvan 581 in eengezinsrijenhuizen, 50 in tweegezinswoningen en 551 in gebouwen met meerdere verdiepingen. Beide delen van de woonwijk bestaan dus grotendeels uit gestandaardiseerde eengezinsrijenhuizen met platte daken van twee verdiepingen en tuinen aan de achterkant, en uit appartementenblokken van drie verdiepingen op de bastions. Architecten: Ernst May, Carl-Hermann Rudloff, Karl Blattner, Gustav Schaupp, Franz Schuster.

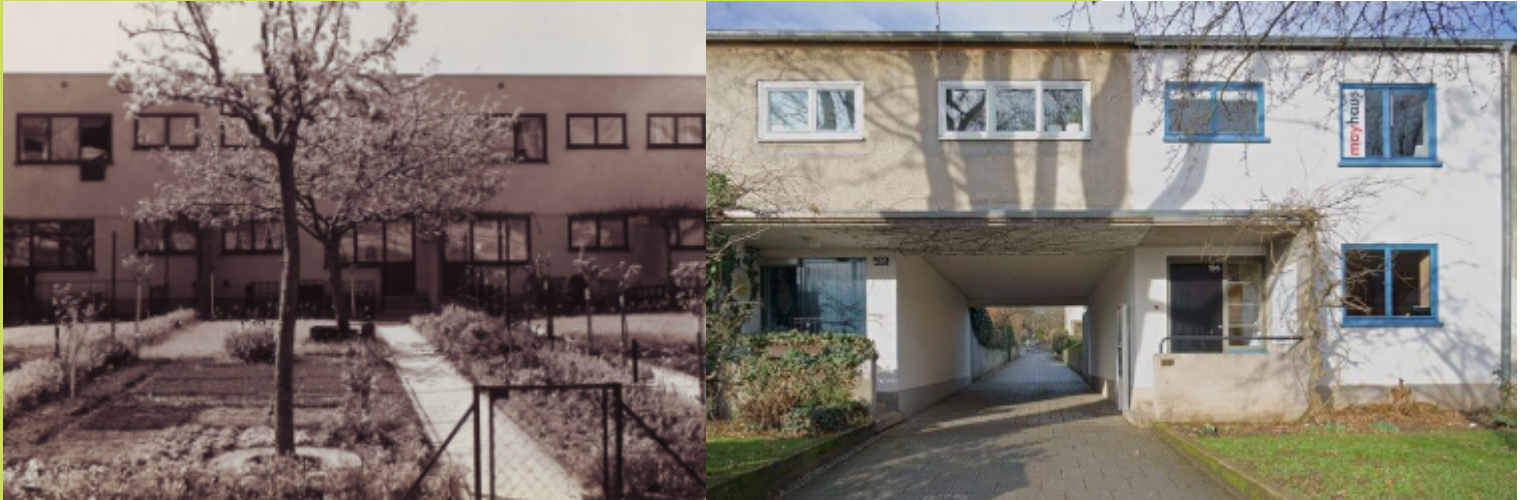
Het centrale gebouw van de Römerstadt is het lange, vier verdiepingen tellende Hadrianusblok van Carl-Hermann Rudloff. Aan het westelijke deel van de Hadrianstraße grenst een tweede, langgerekt flatgebouw, ontworpen door Franz Schuster. De Römerstadt-Schule (tegenwoordig: Geschwister-Scholl-Schule) is gebouwd naar een ontwerp van Martin Elsaesser en Wilhelm Schütte, terwijl de schuurtjes in de volkstuinten zijn ontworpen door Margarete Schütte-Lihotzky. Landschapsonwerp door : Leberecht Migge.

Meer lezen:

- <https://stadt-landschaft.de/stadt/gartenstade/romerstadt-frankfurt#Vorlufer>
- <https://ernst-may-gesellschaft.de/mayhaus/musterhaus>
- <https://www.worldgardencities.com/nl/tuinstden/römerstadt-frankfurt-am-main-germany>

Ernst MayHaus

Plattegrond en concept

Ernst May (1886 – 1970) ontwierp de woning als een in alle opzichten comfortabel huis, volledig onderkelderd, met vijf kamers en een tuin voor het toenmalige kerngezin. Op de begane grond bevinden zich de familiekamers, bestaande uit een eetkamer naast de keuken van slechts 8 vierkante meter en een kleinere woonkamer. Op de bovenverdieping bevindt zich een masterbedroom met directe verbinding met de badkamer met veel lichtinval, een aangrenzende kinderkamer en een slaapkamer. De kamers zijn met deuren met elkaar verbonden. Zowel vanuit de eetkamer als vanuit de kelder zijn het terras en de tuin te bereiken. Al met al verschilden de huizen in de May-nederzettingen qua locatie, grootte en inrichting aanzienlijk van de onvoldoende uitgeruste en krappe appartementsgebouwen die gebruikelijk waren in het centrum van Frankfurt.

Bouw- en interieurontwerp

Het twee verdiepingen tellende rijtjeshuis is een gepleisterd, conventioneel metselwerkgebouw met een enkelschalig plat dak van hout. Het kelderplafond is een afgedekt plafond en de begane grond heeft een houten balkenplafond.

Oorspronkelijke bouwstaat

De woning had enkel glas in houten kozijnen, deuren van multiplex en een met metaal beklede voordeur. Uit de restauratiewerkzaamheden bleek dat de kleurstelling van het interieur gevarieerd was: de kozijnen waren blauw, de deuren hadden grijze kozijnen, de trap was geel en de kelderdeur was oranje-rood geschilderd. De kamers op de begane grond waren voorzien van eenvoudig 'Bauhaus-behang', terwijl de slaapkamers, kinderkamers en de

meisjeskamer eenvoudigweg gestuukt en in één kleur geschilderd waren. De muren in de badkamer en keuken waren lichtgeel betegeld. De vloer in de woonkamers bestond uit roodbruin linoleum. In de entree, in de badkamer en in de keuken werden zandkleurige, vierkante Solnhofer-leisteentegels gelegd. Het meubilair en de inrichting, ontworpen door de architecten Franz Schuster (1892 - 1972) en Ferdinand Kramer (1898 - 1985), waren zonder franje, objectief en aangepast aan de ruimtelijke omstandigheden.

Thuistechnologie

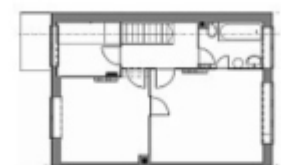
Römerstadt was de eerste volledig geëlektrificeerde nederzetting in Duitsland en ook de bouwtechnologie van het Ernst-May-Haus uit de jaren twintig was innovatief. Met name de kolengestookte centrale verwarming in de kelder, een driefasige aansluiting voor verlichting, de kachel en warmwaterbereiding voor badkamer en keuken, evenals een radioaansluiting werden als vooruitstrevend beschouwd. De appartementen moesten goedkoop worden gebouwd, geschikt voor arbeidersgezinnen.

Fondsen voor restauratie

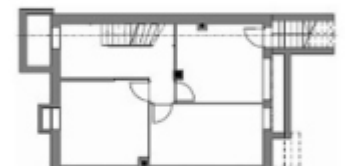
De restauratie van het Ernst-May-Haus werd gefinancierd uit ledenbijdragen en donaties. Ernst-May-Gesellschaft e.v. ontving subsidies en advies. ook van de stad Frankfurt en haar monumentenbureau, het Hessense Staatsbureau voor Monumentenbehoud, de Duitse Stichting voor Monumentenbescherming en talrijke sponsors. De restauratie van de tuin werd uitgevoerd met de actieve steun van de gemeentelijke afdeling Parken.

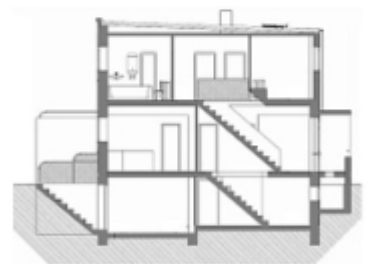
Erdgeschoss

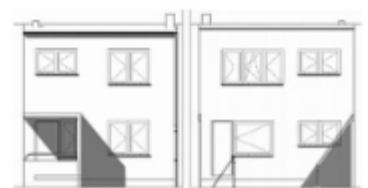
Obergeschoss

Keller

Schnitt

Straßen- und Gartenansicht

